

Szakirodalmi ajánlás kisgyermeknevelők részére

Módszertani levelek és módszertani útmutató

- ▶ A bölcsődei nevelés - gondozás országos alapprogramja. 2023. Letölthető: https://issuu.com/magyarbolcsodekegyesulete/docs/bolcsodei_orzagos_alpprogram_2023_issuu?fr=sNjY5ZTM3MjUzMjY
- ▶ A bölcsődei nevelés - gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél. 2012. Letölthető: <https://mek.oszk.hu/17700/17715/17715.pdf>
- ▶ Göncziné Sárvári Gabriella, Gyuriczáné Botka Emőke, Lajtai Zsoltné, Németh Mária és Papné Gyöngyösi Katalin (2019): Módszertani útmutató a kisgyermekről vezetett szakmai dokumentáció vezetéséről bölcsődék, mini bölcsődék részére. Letölthető: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/modszertani-utmutato-a-kisgyermekrol-vezetett-szakmai-dokumentacio-vezeteserol.pdf>
- ▶ Korintus Mihályné, Nyitrai Ágnes és Rózsa Judit (2003): Játék a bölcsődében. Módszertani levél, Nemzeti Család-és Szociálpolitikai Intézet, Budapest. Letölthető: https://www.magyarbolcsodek.hu/files/shares/jatek_a_bolcsodeben.pdf
- ▶ Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához. Letölthető: http://magyarbolcsode.hu/files/shares/Csaladlatogatashoz_regi_modszertani_level.pdf
- ▶ Tudástár. Beszoktatás módszertana. Szocializálódás a családból a bölcsődébe (2022): Magyar Bölcsődék Egyesülete. Letölthető: https://issuu.com/magyarbolcsodekegyesulete/docs/tudastar_beszoktatás_issuu
- ▶ Gyírkis Ágnes (2003, szerk.): Korai fejlesztés a bölcsődében: módszertani levél. Budapest.
- ▶ Folyamatos napirend a bölcsődében (1981). Módszertani levél. Letölthető: http://www.magyarbolcsode.hu/files/shares/folyamatos_napirend_modszertani_level.pdf

Könyvek és könyvfejezetek

- ▶ Bajzáth Angéla (2021): Bölcsődei terek – az interkulturális nevelés támogatása. In: Kolosai Nedda (szerk.) Élni a kultúrát! – játék, művészetpedagógia és tudomány : fókuszban: játék és gyermekkultúra. ELTE Tanító- és Óvóképző Kar. Budapest. 561-566.
URL: http://mpk.elte.hu/download/4_MPK_ELTE_konferenciakotet_2020_2021.pdf
- ▶ Bajzáth Angéla, Bereczkiné Záluszi Anna, Darvay Sarolta, Lehmann Miklós (2021): A bölcsődei gyakorlat megújítására, nemzetközi jó gyakorlatok bevezetésére létrejött nemzetközi I. ECEC projekt. In: Bajzáth, Angéla; Bereczkiné, Záluszi Anna; Darvay, Sarolta; Lehmann, Miklós (szerk.): LOGEION : Együttműködő megközelítés az interkulturális nevelés támogatásához. ELTE Eötvös Kiadó. Budapest. 11-14. URL: https://www.eltereader.hu/media/2021/09/Logeion_tordelt_webes.pdf
- ▶ Bencsikné Molnár Réka (2018): Gyermek a bölcsődében: a tétényi úti bölcsőde 1970- es évekbeli fotóinak elemzése. In: Fehérvári Anikó és Széll Krisztián (szerk.): Új kutatások a neveléstudományokban, Kutatási sokszínűség, oktatási gyakorlat és együttműködések. L'Harmattan Kiadó, Budapest. 11-26. Letölthető: http://onk2018.elte.hu/wp-content/uploads/2019/11/%C3%9Aj-kutatasok-anevelestudomanyokban_online.pdf
- ▶ Bencsikné Molnár Réka (2019): A bölcsőde és a család kapcsolata. Hogyan vélekednek a szülők a bölcsődéről? In: Koncz István és Szova Ilona (szerk.): A 16 éves PEME XIX. PhD - Konferenciájának előadásai. Magyarország: Professzorok az Európai Magyarországiért Egyesület, Budapest. 33-44. Letölthető: https://oszkdk.oszk.hu/storage/00/02/88/61/dd/1/PEME_XIX_Konferenciaelektronikus-ko_nyv.pdf
- ▶ Bencsikné Molnár Réka és Orbán Dóra (2020): A kisgyermeknevelők személyes, szervezeti és hivatásbeli tapasztalatai a Covid-19 járványügyi helyzet alatt. In: Jávorka Gabriella (szerk.) Bölcsődevezetők kézikönyve: Kisgyermeknevelők szakmaimódszertani tudástára. Budapest, Magyarország: RAABE Tanácsadó és Kiadó Kft. 1- 30.
- ▶ Bimbó Zoltánné (2015): Pedagógiai szempontok a bölcsődei élettér és életesemények megszervezéséhez, alakításához. In: Nyitrai Ágnes (2015, szerk.): Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből 2. Kaposvári Egyetem, Kaposvár. 61-90. Letölthető: http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/Szemelvények_a_kisgyermekneveles_korebol_II.pdf
- ▶ Bimbó Zoltánné (2015): A kisgyermeknevelés főbb feladatai az érzelmi és a szociális kompetencia fejlődésének támogatásában. In: Nyitrai Ágnes (2015, szerk.): Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből 2. Kaposvári Egyetem, Kaposvár. 109–145.

- ▶ Barna Mária, Papp Rita és Dr. Mramurác Éva (1995): Otthon és bölcsődében, Alimenta Kiadó Bt.-Bomi, Budapest.
- ▶ Bodonyi Edit, Busi Etelka, Hegedűs Judit, Magyar Erzsébet és Vizely Ágnes (2006): Család, gyermek, társadalom. A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése. Bölcsész Konzorcium. Letölthető: <http://mek.niif.hu/05400/05461/05461.pdf>
- ▶ Bruno Bettelheim (2018): Az elég jó szülő. Park Könyvkiadó Kft.
- ▶ Csóka Éva (2018): Kisgyermeknevelők tevékenységkalendáriuma. Neteducatio Kft.
- ▶ Danis Ildikó, Farkas Mária, Herczog Mária és Szilvási Léna (2011, szerk.): A génektől a társadalomig: a koragyermekkorai fejlődés szinterei. Biztos Kezdet Kötetek I. Letölthető: <http://mek.oszk.hu/14800/14803/14803.pdf>
- ▶ Danis Ildikó, Farkas Mária, Herczog Mária és Szilvási Léna (2011, szerk.): A koragyermekkorai fejlődés természete – fejlődési lépések és kihívások. Biztos Kezdet Kötetek II. Letölthető: <http://mek.oszk.hu/14800/14806/14806.pdf>
- ▶ Forrai Katalin (1994): Ének a bölcsődében. Editio Musica, Budapest.
- ▶ Golyán Szilvia (2023): A Bölcsőde adaptáció. In: Jávorka Gabriella (szerk.) Bölcsődevezetők kézikönyve: Kisgyermeknevelők szakmáimódszertani tudástára. Budapest, Magyarország: RAABE Tanácsadó és Kiadó Kft. 1- 14.
- ▶ Gróh Ilona (2012): Ringató. Ölbéli játékok, mondókák, dalok. Kolibri Kiadó, Budapest.
- ▶ Gróh Ilona (2015): Ringató. Sárkányparipán vágattam. Kolibri Kiadó, Budapest.
- ▶ Gróh Ilona (2016): Ringató. Szunnyadj, kisbaba. Kolibri Kiadó, Budapest.
- ▶ Gróh Ilona (2018): Jöjj ki, napocska! Kolibri Kiadó, Budapest.
- ▶ Gróh Ilona (2018): Kacagtató. Kolibri Kiadó, Budapest.
- ▶ Gyöngy Kinga (2015): Első lépések a művészetek felé I.: A vizuális nevelés és az anyanyelvi-irodalmi nevelés lehetőségei kisgyermekkorban. Dialóg Campus Kiadó, Budapest.
- ▶ Gyöngy Kinga (2015): Első lépések a művészetek felé II.: Az ének-zenei nevelés lehetőségei kisgyermekkorban. Dialóg Campus Kiadó, Budapest.
- ▶ Gyöngy Kinga (2014): A bölcsődei művészeti nevelés előzményei és jelen gyakorlata. A pedagógusképzés megújítása: Alapozó tanulmányok. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. Letölthető: http://www.eltereader.hu/media/2014/06/GyongyK_ABolcsodei_READER.pdf
- ▶ Gyöngy Kinga (2021): Gyakorlati felkészítés a kisgyermeknevelésre. ELTE Eötvös Kiadó. Budapest. Letölthető: <https://www.eltereader.hu/media/2021/12/Gyongy-Kinga-Gyakorlati-felkeszites-a-kisgyermeknevelesre-web.pdf>
- ▶ Gyöngyösi Katalin (2020): Vár a bölcsőde! Ringató-lapozók. Ringató Könyvkiadó.
- ▶ Herczog Mária (2001): Gyermekvédelmi kézikönyv. KJK-Kerszöv, Budapest.
- ▶ Kim John Payne (2013): Egyszerűbb gyermekkor. Hogyan neveljünk nyugodtabb, boldogabb, magabiztosabb gyerekeket? Kulcslyuk Kiadó.
- ▶ Kissné Zsámboki Réka (2015): A bölcsődei beszoktatás, a napirend és a játék pedagógiai aspektusai. In: Nyitrai Ágnes (2015, szerk.): Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből 2. Kaposvári Egyetem, Kaposvár. 91–108. Letölthető: http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/Szemelvenyek_a_kisgyermekneveles_korebol_II.pdf

- ▶ Majoros Mária, Lajtai Zsoltné, Kollár Mónika és Darvay Sarolta (2012): Az egészséges csecsemő –és kisgyermek fejlődése és gondozása, Líceum Kiadó, Eger.
- ▶ Mérei Ferenc és V. Binét Ágnes (2016): Gyermeklélektan. Gondolat, Budapest.
- ▶ Michael Cole és Sheila R. Cole (2003): Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, Budapest.
- ▶ Nyitrai Ágnes (2015, szerk.): Kisgyermek nevelése a családban és a bölcsődében. Kaposvári Egyetem, Kaposvár.
Letölthető: http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/kisgyermek_nevelese_a_csaladban_es_a_bolcsodeben.pdf
- ▶ Nyitrai Ágnes (2015): Pedagógiai szemléletmód a bölcsődei nevelésben-gondozásban. In: Podráczky Judit (szerk.): Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből I. Kaposvári Egyetem, Kaposvár 35–56.
Letölthető: http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/szemelvenyek_a_kisgyermekneveles_korebol_I.pdf
- ▶ Nyitrai Ágnes és Korintus Mihályné (2017): Játék az első életévekben: Tananyag Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft., Budapest. Letölthető: <https://macske.hu/wp-content/uploads/2020/06/macske.hu-modszertanisegedanyagok-jatek-az-elso-eletevekben.pdf>
- ▶ N. Kollár Katalin és Szabó Éva (2004): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest.
- ▶ Péter Anita (2012): Egészségfejlesztés a bölcsődében. In: Darvay Sarolta. (szerk.): Tanulmányok a gyermekkori egészségfejlesztés témaköréből. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest. 23-53. Letölthető: <http://old.tok.elte.hu/kutatokozpont/upload/publikacio/darvay/peter.pdf>
- ▶ Podráczky Judit (2015): A kisgyermeknevelés jelentősége, helyzete és perspektívái. In: Podráczky Judit (szerk.): Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből I. Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 57–81.
Letölthető: http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/szemelvenyek_a_kisgyermekneveles_korebol_I.pdf
- ▶ R. Kárándi Rita (1997): Daloskönyv. Válogatás a legszebb magyar gyermekdalokból. Aquila Könyvkiadó, Budapest.
- ▶ Rózsáné Czigány Enikő (2015): Korai intervenció: Sajátos nevelési igényű gyermekek a bölcsődében. In: Podráczky Judit (szerk.): Szemelvények a kisgyermeknevelés 4 köréből I. Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 83–119. Letölthető: http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/szemelvenyek_a_kisgyermekneveles_korebol_I.pdf
- ▶ Szerepi Sándor (2019): Bölcsődepedagógiai tanulmányok. Debreceni Egyetemi Kiadó. Debrecen.
- ▶ Tardos Anna (1982): A gondozónő keze. In: Tardos Anna (szerk.): Szöveggyűjtemény a csecsemő és kisgyermek szakgondozónők részére. Budapest: Egészségügyi Szakdolgozók Központi Továbbképző Intézete.
- ▶ Torgyik Judit és Karlovitz János Tibor (2006): Multikulturális nevelés. Bölcsész Konzorcium. Letölthető: <http://mek.oszk.hu/04800/04802/04802.pdf>

- ▶ Unger Katalin (2018): „Út a zöld bölcsődéhez”. In: Jávorka Gabriella (szerk.) Bölcsődevezetők kézikönyve: Kisgyermeknevelők szakmai-módszertani tudástára. Budapest, Magyarország: RAABE Tanácsadó és Kiadó Kft.
- ▶ Varga László (2015): Kisgyermekkor- a világra nyíló ablak. In: Podráczky Judit (szerk.): Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből I. Kaposvári Egyetem, Kaposvár, 9–34.
Letölthető:
http://palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/szemelvények_a_kisgyermekneveles_korebol_I.pdf

Folyóiratok:

- ▶ Bencsikné Molnár Réka és Orbán Dóra (2021): Diplomás kisgyermeknevelők szakmai közérzete és jövőképe. *Gyermeknevelés: Online Tudományos Folyóirat*, 9. 2.sz. 5-25.
Letölthető: <https://ojs.elte.hu/gyermekneveles/article/view/2555/2286>
- ▶ Darvai Sarolta, Hill Katalin, Fülöp Veronika és Vényingi Beáta (2020): A környezeti fenntarthatóságra nevelés a bölcsődében. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat*, 8. 3. sz. 131-144. <https://doi.org/10.31074/gyntf.2020.3.131.144>
- ▶ Dánielné Rózsa Ágnes (2011): Babatáplálás- elmélet után a gyakorlati szempontok. *Élelmérés*, 3. sz. 28.
- ▶ Dávid Mária (2020): A csecsemő- és kisgyermeknevelő BA-szak létesítésének előzményei, háttere és tízéves jubileumi konferenciája. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat*, 8. 1. sz. 138-148. <https://doi.org/10.31074/gyntf.2020.1.138.148>
- ▶ Gyöngy Kinga és Serfőző Mónika (2020): A csecsemő- és kisgyermeknevelő szak gyakorlati képzése – kihívások. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat*, 8. 1. sz. 56-67. <https://doi.org/10.31074/gyntf.2020.1.56.67>
- ▶ Gyöngy Kinga (2019): A kisgyermeknevelő-gyermek interakciók megfigyelésével kapcsolatos kihívások. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat*, 7. 2–3. sz. 2-19. <https://doi.org/10.31074/201923219>
- ▶ Klein Ágnes és Tancz Tünde (2020): Kisgyermeknevelők nyelvi stratégiái a gyermeki kommunikáció támogatásában. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat*, 8. 1. sz. 92-104. <https://doi.org/10.31074/gyntf.2020.1.92.104>
- ▶ Nyitrai Ágnes (2020): A gondozás-neveléstől a nevelés-gondozásig: kisgyermeknevelési koncepciók változásai a szakemberképzésben és a bölcsődei munkában. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat*, 8. 1. sz. 15-25. <https://doi.org/10.31074/gyntf.2020.1.15.25>
- ▶ Nyitrai Ágnes (2022): A kompetenciaalapú szemlélet a bölcsődepedagógiában. *Iskolakultúra*, 32. 11. sz. 127-136. URL: <https://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/44189>
- ▶ Podráczky Judit (2020): A csecsemő- és kisgyermeknevelő képzés a pedagógusképzés rendszerében – az első 10 év mérlege. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat*, 8. 1. sz. 5-14. <https://doi.org/10.31074/gyntf.2020.1.5.14>

- ▶ Pungorné Grebenár Katalin (2013): A bölcsődébe járó kisgyermek-ek átmeneti tárgyai. Új Pedagógiai Szemle, 63. 11-12. sz. 40-48. Letölthető: http://epa.oszk.hu/00000/00035/00161/pdf/EPA00035_upsz_2013_11-12_040-049.pdf
- ▶ Szárai Eszter (2009): Babazsúr nassolás nélkül. A Kisgyermek- a születéstől 8 éves korig Szakmai Folyóirat, 3. 1. sz. 25. • Vokony Éva (2002): Kis magyar bölcsőde-történet. KAPOCS, 1. 2. sz. 50-54. Letölthető: https://epa.oszk.hu/02900/02943/00002/pdf/EPA02943_kapocs_2002_2_050-054.pdf

Törvények, rendeletek

- ▶ 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- ▶ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- ▶ 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- ▶ 1998. évi LXXXIV. törvény A családok támogatásáról
- ▶ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- ▶ 2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről
- ▶ 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- ▶ 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- ▶ 401/2023. (VIII. 30.) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

Ajánlott honlapok

- ▶ A kisgyermek – születéstől 8 éves korig – szakmai folyóirat URL: <http://www.akisgyermek.hu/>
- ▶ Educatio URL: <https://akjournals.com/view/journals/2063/2063-overview.xml>
- ▶ Gyermekeknevelés Tudományos Folyóirat URL: <https://ojs.elte.hu/gyermekekneveles/issue/archive>
- ▶ Magyar Bölcsődék Egyesülete URL: <https://magyarbolcsodek.hu/hu/>
- ▶ Magyar Pedagógia. A Magyar Tudományos Akadémia Pedagógia Bizottságának Folyóirata URL: <https://www.magyarpedagogia.hu/index.php/magyarpedagogia>
- ▶ MTMT. Magyar Tudományos Művek Tára

URL: <https://m2.mtmt.hu/gui2/>

- ▶ Raabe. Együtt a minőségi oktatásért
URL: <https://raabe.hu/hirek/>
- ▶ Ringató. Vedd ölbe, ringasd, énekelj! URL:
<https://www.ringato.hu/>
- ▶ Új Pedagógiai Szemle
URL: <https://upszonline.hu/>
- ▶ Oktatási Hivatal
URL: <https://www.oktatas.hu/>

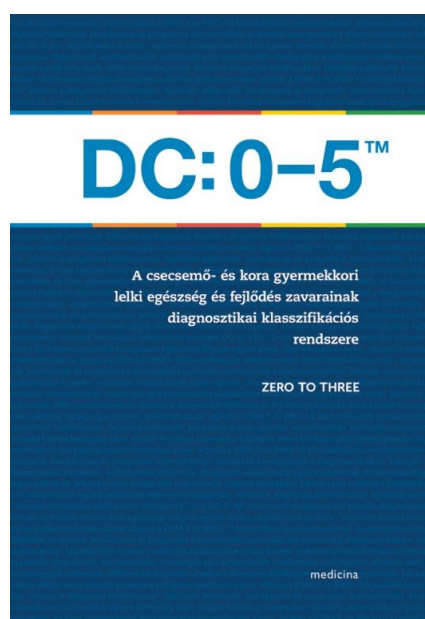
RAABE
Együtt a minőségi
oktatásért

UPSZONLINE.HU
Új Pedagógiai Szemle

Orbán Dóra, pszichológus szakirodalmi ajánlásai

- ▶ Jane Nelsen, Ed. D. (2013): Pozitív fegyelmezés. Reneszánsz Kiadó.
- ▶ Alistair Cooper - Sheila Redfern: Reflektív nevelés. Oriold és Társai Kiadó.
- ▶ Joanna Faber, Julie King (2019): Beszélj úgy, hogy érdekelje, hallgasd úgy, hogy elmesélje. Reneszánsz Kiadó.
- ▶ DC: 0-5 (2019): A csecsemő- és kora gyermekkori lelki egészség és fejlődés zavarainak diagnosztikai klasszifikációs rendszere. Medicina Könyvkiadó, Budapest.

Összeállította: dr. Bencsikné Molnár Réka
Újbudai Bölcsődei Intézmények, szakreferens kisgyermeknevelő
✉: molnar.reka@ubi.ujbuda.hu
Budapest, 2024. január